Mokymosi visą gyvenimą programa

L-PACK

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

VIEŠOJI ĮSTAIGA SOCIALINIŲ MOKSLŲ KOLEGIJA

Jūratė Klumbienė
Virginija Jonikienė

MULTIMEDIJOS KALBOS IR KULTŪROS KURSAS MIGRANTAMS

Vadovėlis

Klaipėda
2012

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Autoriai:
Jūratė Klumbienė
Virginija Jonikienė

MULTIMEDIJOS KALBOS IR KULTŪROS KURSAS MIGRANTAMS
Vadovėlis

Kalbą redagavo: Inga Kačinskaitė
Maketavo: Eimantė Vancevičiūtė
Nuotraukos: Laura Skučienė

Leidinys parengtas įgyvendinant Mokymosi visą gyvenimą programos projektą „L-Pack: Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse“, projekto Nr. 511529-LLP-1-2010-1-IT-KA2-KA2MP (www.l-pack.eu)
Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

© J. Klumbienė, V. Jonikienė, 2012
© Viešoji įstaiga Socialinių mokslų kolegija, 2012

Mokymosi visą gyvenimą programa

L-PACK

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

LIETUVIŲ KALBA

Multimedijos kalbos ir kultūros kursas migrantams

A2 lygis

Kaip bendrauti kasdieninėse situacijose Lietuvoje

Projektą finansuoja Europos Sąjungos Mokymosi visą gyvenimą programa

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

MODULIS 1

BENDRAVIMAS IR BENDRAVIMO PRIEMONĖS

Bendravimas ir bendravimo priemonės

Modulis susijęs su bendravimo tema: Kaip reikia taisyklingai bendrauti? Kokie yra bendravimo būdai ir galimybės? Kur galiu rasti informacijos apie bendravimą? Šalies informacijoje pateikiama informacija apie bendravimo sampratą ir tipus.

Modulio turinys

Situacija	Bendravimo būdas	Mokymosi turinys
Bendravimas	Dialogas	Tariamoji nuosaka
Kalendorius	Dialogas	Tariamoji nuosaka
Orai	Dialogas	Skaitvardžiai
Skaitome laikraštį	Dialogas	Tariamoji nuosaka
Pakvietimas	Dialogas	Skaitvardžiai
Šalies informacija	Pateikta informacija	Bendravimo samprata ir rūšys

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Dialogas Nr. 1

Bendravimas

(Vaizdo medžiaga Youtube „L-Pack - Modulis 1, dialogas 1. Lietuvos“ – Modulis 1.1)

Pokalbis

Situacija: *Greta Šukytė ieško personalo skyriaus vadovės Nijolės.*

Veikėjai: *Administratorė Sandra, Greta Šukytė.*

Vieta: *Biuras.*

Sandra: Labas rytas. Bendrovė „Žvilgsnis“. Administratorė Sandra klauso. Kuo galėčiau Jums padėti?

Greta: Labas rytas. Jums skambina Greta Šukytė. Norėčiau pasikalbėti su personalo skyriaus vadove Nijole. Ar tai būtų įmanoma?

Sandra: Deja, šiuo metu tai neįmanoma. Ponia Nijolė yra išvykusi į kitą mūsų bendrovės filialą ir grįš po kelių valandų.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Greta: Sakykite, gal žinote kelintą valandą ji bus biure?

Sandra: Turėtų grįžti apie trečią valandą.

Greta: Supratau. Ačiū Jums už informaciją.

Sandra: Prašom. Jei norite, galite jai palikti žinutę, kurią jai perduosiu, kai tik sugrįš.

Greta: Taip. Būtų gerai. Gal galėtumėte perduoti poniai Nijolei, kad jai skambino Greta Šukytė. Norėjau su ja pasikalbėti apie galimybę įsidarbinti.

Sandra: Pasakysiu poniai Nijolei, kad Jūs skambinote. Ji turėtų Jums paskambinti. Ar galėtumėte pasakyti savo telefono numerį?

Greta: 8 989 11584.

Sandra: Ačiū. Aš dar kartelį pakartosiu šį numerį. Pasakykite, ar gerai užsirašiau. 8 989 11585.

Greta: Ne, ne toks. Suklydote užrašydama paskutinį skaičių. Jis yra 4, o ne 5.

Sandra: Ačiū. Kartoju Jūsų telefono numerį 8 989 11584.

Greta: Taip, šįkart teisingai.

Sandra: Ar galėtumėte dar kartą pakartoti savo vardą bei pavardę?

Greta: Greta Šukytė.

Sandra: Ačiū Jums. Taigi, aš perduosiu poniai Nijolei, kad jai skambino Greta Šukytė dėl darbo pokalbio ir kad ji turėtų paskambinti telefono numeriu 8 989 11584.

Greta: Taip, labai Jums ačiū.

Sandra: Dėkoju. Viso gero.

Greta: Viso gero.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

1 Pratimas

Pažymėkite teisingus atsakymus:

a. Į bendrovę „Žvilgsnis“ paskambino administratorė Sandra.

b. Greta Šukytė norėjo pasikalbėti su personalo skyriaus vadove Nijole.

c. Personalo skyriaus vadovė Nijolė buvo biure.

d. Greta Šukytė norėjo pasikalbėti apie darbą.

e. Sandra suklydo užrašydama Gretos Šukytės telefono numerį.

2 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

- Laba diena.
- Laba diena. Ką _____ (galėti) jums pasiūlyti?
- _____ (norėti) puodelio kavos.
- Gal norėtumėte kavos su šlakeliu pieno?
- Gal ir _____ (būti) gerai.
- O gal prie kavos suvalgytumėte pyragaitį?
- Ne, dėkoju. Saldžiai valgyti negaliu. Bet tikrai _____ (valgyti), jei tik _____ (galėti).

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

3 Pratimas

Taisyklingai ištarkite šiuos žodžius:

galėtumėte	**galėčiau**
turėtų paskambinti	**norėčiau**
užrašydama	**bendrovė**
galimybė	**įsidarbinti**
skyriaus vadovė	**suklydote**

4 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

(Pavyzdys: Aš eičiau, Tu eitum, Jis, ji eitų. Mes eitume, Jūs eitute, Jie, jos eitų.)

1. Jei Jonas _____ (atsikelti) anksčiau, _____ (padaryti) daugiau darbų.
2. Aš labai _____ (norėti) saldainio su arbata.
3. Visi _____ (nuspręsti) dalyvauti jaunimo krepšinio varžybose.
4. Ar jūs _____(padėti) man pereiti gatvę?
5. Jos _____(galėti) nuolatos skaityti knygas ilgais žiemos vakarais.
6. Jei tu _____ (aplankyti) savo močiutę, ji labai _____ (apsidžiaugti).

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Dialogas Nr. 2

Kalendorius

(Vaizdo medžiaga Youtube „L-Pack - Modulis 1, dialogas 2. Lietuvos“ – Modulis 1.2)

Pokalbis

Situacija: *Greta ir Adomas kalbasi apie atostogas.*

Veikėjai: *Greta ir Adomas.*

Vieta: *Bibliotekoje.*

Adomas:	Greta, ką veiki šiandien vakare?
Greta:	Norėčiau eiti apsipirkti. O ką ketini veikti tu?
Adomas:	Šiandien po pietų turiu susitikimą darbo biržoje. Juk šiandien birželio trečia diena? Tiesa?
Greta:	Ne, Adomai. Šiandien yra 2011 metų liepos trečia diena.
Adomas:	Ne, tu klysti. Dabar birželis, šeštasis metų mėnuo. Ar ne?
Greta:	Na, šeštasis metų mėnuo yra liepa ir septintasis mėnuo yra rugpjūtis.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Adomas: Tai netiesa, pažiūrėk į kalendorių, šeštasis metų mėnuo yra birželis, o septintasis mėnuo yra liepa.

Greta: Oi, atsiprašau. Suklydau. Tu teisus. Ir po liepos – rugpjūtis. Ar ne? Aš rugpjūtį ruošiuosi važiuoti atostogauti į Gruziją.

Adomas: Rugpjūčio mėnesį? O kada tiksliau?

Greta: Turėčiau išvažiuoti iš namų sekmadienį, rugpjūčio 14 dieną, į Prahą ir tada persėsti į lėktuvą, kuris Tbilisyje bus rugpjūčio 15. Tada planuoju namuose pabūti iki...

Adomas: Iki rugsėjo pirmos dienos?

Greta: Ne, taip ilgai ten nebūsiu. Iš Tbilisio išvykstu rugpjūčio 20 dieną aplankyti savo giminaičių Koda miestelyje. Ten praleisiu penkias dienas.

Adomas: Gerai. Atostogos, tikriausiai, bus labai šaunios. Susitiksi su visa šeima, ar ne?

Greta: Manau, kad taip. O rugpjūčio pabaigoje vėl grįžtu čia. Bet aš tave labai trukdau. Sakei, kad skubi į susitikimą. Kada tau reikia ten būti?

Adomas: Kaip jau sakiau, šią popietę. Patikslinsiu, kada ten turiu būti. Na, taip... Susitikimas numatytas trečią valandą. O kiek dabar valandų?

Greta: Tik dvylika. Turi dar daug laiko. Gal eitume išgerti kavos? Netoli darbo biržos yra labai jauki kavinukė.

Adomas: Gerai, eime. Galėsime suplanuoti, ką veiksime liepos šeštą dieną.

Greta: Gerai. Gal galėtumėme kažkur kartu nuvykti...

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

5 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius:

a. Greta ruošiasi atostogauti Gruzijoje.

b. Greta ruošiasi aplankyti savo draugus Koda miestelyje.

c. Adomas turi baigti pokalbį telefonu, nes skuba į susitikimą.

d. Adomas ir Greta nutarė išgerti kavos.

e. Adomas ir Greta suplanavo, ką veiks liepos šeštą dieną.

6 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

a. *Jei Greta* _____ *(galėti),* ji tikrai_____(susitikti) su Adomu.

b. Jei Greta _____(norėti), ji_____(aplankyti) savo giminaičius.

c. Ar jie_____(eiti) su mumis?

d. Jei man_____(skaudėti) pilvą, aš_____(gerti) vaistų.

e. Jei Greta_____(neskubėti) į susitikimą, ji_____(galėti) skirti daugiau laiko Adomui.

f. Jei jis tylės, tai ir mes _____ (tylėti).

g. Jei Adomas _____ (patikslinti), kada jam reikia būti susitikime, Greta _____ (žinoti), ką jai _____ (reikėti) daryti.

h. Ach, jei tik aš _____ (žinoti), kur dabar yra mano brolis.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

7 Pratimas

Parašykite trumpą pasakojimą apie savo dienotvarkę vartojant kuo daugiau tariamosios nuosakos veiksmažodžių.

(Pavyzdys: Rytoj aš tikrai eičiau į parką pasivaikščioti, jei lauke nelytų lietus.)

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Dialogas Nr. 3

Orai

(Vaizdo medžiaga Youtube „L-Pack - Modulis 1, dialogas 3. Lietuvos“ – Modulis 1.3)

Pokalbis

Situacija: *Greta ir Lina kalba apie orą.*

Veikėjai: *Greta ir Lina.*

Vieta: *Namuose.*

Greta: Ar žinai, koks oras bus rytoj?

Lina: Kodėl klausi? Ruošiesi kur nors vykti?

Greta: Taip, planuojame eiti su Jovita apsipirkti.

Lina: Tuoj po žinių rodys orų prognozę. Žinios vos už kelių minučių.

Greta: Būtinai reikėtų pažiūrėti. Na, štai, jau pradeda rodyti.

TV orų prognozė: Trečiadienį lietaus bus mažiau, vietomis pasirodys saulė. Pūs pietvakarių vėjas. Kaune naktis giedra, sušils iki 11 laipsnių. Ryte oro temperatūra sieks 15 laipsnių, debesys atidengs saulę. Dienos metu

danguje pasirodys debesys, sulauksime negausaus lietaus, sušils iki 17 laipsnių. Vilniuje naktis giedra, sušils iki 11, ryte iki 16 laipsnių. Dieną negausiai debesuota, sulauksime nedidelio lietaus, sušils iki 19 laipsnių. Pajūryje naktį lis. Ryte taip pat lis. Temperatūra svyruos apie 17-18 laipsnių. Dieną mažai debesuota, palis, sušils iki 18 laipsnių.

Greta: Na, prognozė nekokia, gerai, kad tą dieną planuojame eiti apsipirkti į prekybos centrą. Reikia tikėtis, kad vakare, kai eisime namo, nelis.

Lina: Na, taip. Svarbiausia, kad nebus sniego ir smarkių audrų.

Greta: Teisingai sakai. Ir aš nemėgstu bjauraus oro.

Lina: Man taip pat patinka šiltas oras be lietaus ir sniego.

Greta: Na, šiuo metu nėra labai šalta.

Lina: Na, Lietuvoje klimatas yra gana malonus. Tiesa, vasarą labai karšta būna tik kelias dienas. Bet žiemą gali būti labai šalta. Temperatūra gali nukristi iki 25 laipsnių šalčio. Brrrr..... Gerai, kad dabar vasara.

Greta: O koks metų laikas tau labiausiai patinka?

Lina: Sakyčiau, vasara, nes tuo metu būna šilta ir saulėta. Man visai nepatinka ruduo, tada būna šalta ir drėgna.

Greta: Taip, sutinku, ruduo geriausias laikas sėdėti namuose. Gali pasidaryti puodelį arbatos ir skaityti knygą. Man tai tikrai patinka.

Lina: Oi ne, man nepatinka... O ką manai apie žiemą? Labai šalta ir sninga beveik kiekvieną dieną. Spėju, tada reikia gerti daug arbatos ir skaityti daug knygų. Daugiau negu rudens dienomis.

Greta: Tokiomis žiemos dienomis gražiausia yra kalnuose, ten galima vaikščioti ar slidinėti. Gaila, kad Lietuvoje nėra daug kalnų.

Lina: Oi ne… Kai taip šalta, aš mieliau sėdėčiau namie.

8 Pratimas

Pasirinkite teisingą atsakymą.

1. Greta ir Jovita planuoja

a. eiti pasivaikščioti

b. eiti apsipirkti

c. žiūrėti žinias

2. Greta nemėgsta

a. bjauraus oro

b. sniego

c. žiemos

3. Linai nepatinka

a. žiema

b. ruduo

c. slidinėti

9 Pratimas

Raskite dialoge 5 sakinius, kuriuose yra skaitvardžių. Įrašykite juos žemiau esančioje lentelėje. Skaitvardžius rašykite ne skaitmenimis, o raidėmis.

Pavyzdys:

Kaune naktis giedra, sušils iki 11 (vienuolikos) laipsnių.

1.....

2. .....

3.....

4.....

5……

10 Pratimas

Skaitvardžius parašykite žodžiais.

1. *Mums dar reikia 5 _____ darbininkų.*
2. *Bandelė kainuoja 1 _____ litą.*
3. *Martynas turėjo 3 _____ seseris.*
4. *2 _____ vaikams Antanas nupirko ledų, likusiems 4 _____ - saldainių.*
5. *Iki to svarbaus įvykio liko 7 _____ savaitės.*
6. *Rugpjūčio mėnesį Ispanijoje oras sušyla iki 42 _____ laipsnių karščio.*
7. *Lietuvoje šilčiausia būna liepos gale. Tuo metu oras sušyla iki 25 _____ _____ ar net iki 27_____ laipsnių šilumos.*

8. *Šį kartą bibliotekoje išsirinkau net 9 _____ knygas.*
9. *Mano suknelė kainavo 152 _____ litus, o paltas – 350 _____ litų.*
10. *Matukui greitai sukaks 5 _____ metukai.*
11. *Prašau prieiti prie 3 _____ langelio.*
12. *Po 9 _____ metų Juozas nusprendė vesti.*
13. *Mano butas 12 _____ aukšte.*
14. *Ar jūs norite pakilti į 36 _____ aukštą?*

11 Pratimas

Skaitmenis parašykite žodžiais.

Nupirk 3_____ pirštines; abejoju 2_____ verslo partneriais; prabėgo 5_____ metai, 7_____mėnesiai ir 19_____dienų; 12_____valandą skambino varpai; 2_____broliams seselė padovanojo po 3_____ marškinius; sesutė buvo vyresnė už brolį 2_____ metais; keliu žygiavo 6_____ turistų grupelė; poryt seneliui sukaks 50_____ metų;Jūs laimėjote 1 mln._____.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Dialogas Nr. 4

Skaitome laikraštį

(Vaizdo medžiaga Youtube „L-Pack - Modulis 1, dialogas 4. Lietuvos“ – Modulis 1.4)

Pokalbis

Situacija: *Greta ir Lina kalba apie darbo paiešką.*

Veikėjai: *Greta ir Lina.*

Vieta: *Namuose.*

Greta: Labas, Lina, ką veiki?

Lina: Skaitau laikraštį. Jo pavadinimas ,,Lietuvos rytas”. Čia randu įdomių straipsnių apie Lietuvą.

Greta: Prašyčiau papasakoti plačiau.

Lina: Na, pavyzdžiui, šiame straipsnyje yra pateikta statistika apie lietuvius. Rašoma apie tai, kas lietuviams būdinga, kas jiems patinka, ką jie veikia laisvalaikiu, ką jie mėgsta valgyti...

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Greta: Taip. Įdomu. O šiame laikraštyje galėčiau rasti kokių nors skelbimų?

Lina: Minutėlę, tuoj pažiūrėsiu. Turėtų būti... Jie, manyčiau, bus laikraščio paskutiniame puslapyje. Taip, štai yra keletas. Kokios rūšies skelbimų tau reikėtų?

Greta: Norėčiau pažiūrėti, ar siūlomi kokie nors darbai Klaipėdoje.

Lina: Štai radau kažką. Ieškoma padavėja. Štai dar vienas. Ieškoma padavėja dirbti picerijoje. Manyčiau, kad tau šis darbas tikrai tiktų! Juk šioje srityje tu jau turi šiek tiek patirties.

Greta: Taip, manau, man šis darbas patiktų. Čia yra ir elektroninio pašto adresas. Galėčiau parašyti laišką jiems ir paprašyti daugiau informacijos.

Lina: Žiūrėk, čia yra ir telefono numeris. Gali jiems ir paskambinti.

Greta: Ne, geriau išsiųsiu laišką. Gal galėtum padiktuoti jų elektroninio pašto adresą? Manau, jie turėtų greitai man atsakyti.

Lina: Na, jau esi pasiruošusi užsirašyti? Jų elektroninio pašto adresas: skanipica@pica.lt

Greta: Šaunu, parašysiu jiems laišką.

Lina: Aš jau pabaigiau skaityti straipsnį apie Lietuvą. O ką mes ketiname veikti dabar?

Greta: Galime pasiklausyti radijo. Netrukus bus labai įdomi laida. Turėtų pasakoti apie visatą. Arba galėtumėme pažiūrėti televizorių. Turėtų rodyti neblogą komediją. Aš jas labai mėgstu. Tai puikus būdas pailsėti.

Lina: Taip. Ir man jos patinka. Gal... pažiūrėkime filmą?

Greta: Oi, pažiūrėk, ir vėl reklama. Nesuprantu… Jos tiek daug.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Lina: Ir man ji nepatinka. Pažiūrėkime, gal kitur nerodo reklamos. O vėliau, kai jau pradės rodyti filmą, perjungsime kanalą.

Greta: Teisingai sakai. Gersi arbatos?

12 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius.

a. Greta ieško darbo.

b. Greta norėtų dirbti administratore.

c. Greta ketina parašyti elektroninį laišką darbdaviui.

d. Linai nepatinka komedijos.

e. Gretai patinka reklamos.

13 Pratimas

Dialoge raskite 7 sakinius, kuriuose yra tariamosios nuosakos formų. Šiuos sakinius nurašykite žemiau esančioje lentelėje.

Pavyzdys: Prašyčiau papasakoti plačiau.

1.....

2. .....

3.....

4.....

5……

6……

7……

14 Pratimas

Sukurkite trumpus sakinius su šiais skaitvardžiais:

(vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, aštuoni, devyni, dešimt, nulis)

GRAMATIKA

Tariamoji nuosaka

Tariamoji nuosaka reiškia galimą veiksmą, kuris vyktų, jeigu būtų tam tikra sąlyga.

(*daryti* – ***daryčiau***, *dainuoti* - ***dainuočiau***, *bėgti* - ***bėgtume***).

Ši nuosaka neturi laikų. Tariamąja nuosaka reiškiame pageidavimą, prašymą, linkėjimą. Ji daroma iš bendraties kamieno, priesagos *-t-* ir asmens galūnių. Priesaga *-t-* vienaskaitos I asmenyje yra virtusi *-č-*.

1. Tariamosios nuosakos vienaskaitos I asmens galūnė *-iau*.

Daryčiau, dainuočiau, valgyčiau

2. Tariamosios nuosakos vienaskaitos II asmens priesaga yra *-tum, -tumei.*

Darytum, dainuotum, valgytum

Darytumei, dainuotumei, valgytumei

3. Daugiskaitos I ir II asmens galūnės būna trumpesnės *-ume, -ute* ir ilgesnės *-umėme*, *-umėte*.

Darytume, dainuotume, susitiktume

4. Šaknies galo skardieji priebalsiai prieš dusliąją priesagos priebalsę *-t; -č-* supanašėja arba suduslėja.

bėgčiau (sk. *bėkčiau*), *bėgtum* (sk. *bėktum*), *bėgtų* (sk. *bėktų*);

grįžčiau (sk. *grįščiau*), *grįžtum* (sk. *grįštum*), *grįžtų* (sk. *grįštų*);

skrisčiau (sk. *skriščiau*), *skristum, skristų.*

5. Tariamosios nuosakos III asmens galūnė yra *-ų*.

Valgytų, paskambintų, sakytų

Tariamoji nuosaka

Vienaskaita

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Aš bėgčiau, laikyčiau
Tu bėgtum, laikytum
Jis, ji bėgtų, laikytų
Daugiskaita
Mes bėgtume, laikytume
Jūs bėgtute, laikytute
Jie, jos bėgtų, laikytų

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Dialogas Nr. 5

Pakvietimas

(Vaizdo medžiaga Youtube „L-Pack - Modulis 1, dialogas 5. Lietuvos“ – Modulis 1.5)

Pokalbis

Situacija: *Greta ir Marija kalba apie susitikimą.*

Veikėjai: *Greta ir Marija.*

Vieta: *Kavinėje.*

Greta: Marija, iki kelintos valandos šiandien dirbi?

Marija: Šiandien dirbu iki šeštos valandos, bet rytoj turiu laisvą dieną. O tu?

Greta: Aš šiandien dirbu iki dešimtos valandos, bet rytoj dirbsiu tik pusę dienos: nuo aštuonių iki dviejų. Po pietų būsiu laisva.

Marija: Šaunu tai girdėti. Gal norėtum užsukti rytoj vakare pas mane vakarienės?

Greta: Būtų smagu. Gal reikėtų kažką atsinešti? Sakyk, ką gaminsi?

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Marija: Dar vasara, todėl manau, kad gaminsiu šaltibarščius. Karštas patiekalas - tradicinis lietuviškas karbonadas su daržovėmis. Galbūt galėtumei atsinešti raudonojo vyno. Jis tiks prie mėsos.

Greta: Žinoma, su malonumu. Kaip manai, o gal pakvieskime ir mūsų vadybininkę Onutę?

Marija: Kodėl gi ne? Turime pakankamai maisto. Štai, kaip tik ji ir ateina. Labas rytas, ponia Onute, norėčiau Jus pakviesti vakarienės rytoj pas mane.

Onutė: Labai malonu. Ačiū už kvietimą, bet rytoj, deja, negaliu. Prižiūrėsiu savo anūką. Bet būtų šaunu, jei galėtume susitikti kitą kartą.

Marija: Gaila.

Greta: Bet gal galėtume atidėti mūsų susitikimą šeštadienį ? Mes tą dieną taip pat esame laisvos?

Marija: Taip, tikrai galėtume. Ar galėsite ir Jūs prisidėti prie mūsų?

Onutė: Palaukite, šeštadienis bus 15 diena, tiesa? Oi ne, 14. A-a-a, tada, manau, galėčiau ir aš prisidėti. Sakykite, kelintą valandą renkatės?

Marija: Ar galėtumėte ateiti penktą valandą?

Onutė: Taip, penktą valandą man tinka. Ar galite pasakyti man savo adresą?

Marija: Mėtų gatvė 16, šalia autobusų stotelės. Stotelės pavadinimas toks pat kaip ir gatvės – Mėtų stotelė. Šalia stotelės yra parduotuvė „Gėlytė“, o prieš ją stovi mūsų namas. Mes gyvename antrame aukšte.

Onutė: Taip, gerai, Mėtų gatvė 16. Ačiū. Taigi, susitinkame šeštadienį, penktą valandą.

Greta: Marija, galėčiau ateiti truputį anksčiau pas tave ir tau pagelbėti pasiruošti. Ar gerai? Gal galiu atvykti pas tave apie ketvirtą valandą?

Marija: Taip, ačiū. Lauksiu tavęs ketvirtą valandą.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

15 Pratimas

Raskite tekste 4 sakinius, kuriuose yra skaitvardžių. Juos įrašykite žemiau esančioje lentelėje. Vietoj skaičių rašykite žodžius.

Pavyzdys.

Palaukite, šeštadienis bus 15 (penkiolikta) diena, tiesa?

1.....

2. .....

3.....

4.....

16 Pratimas

Sužinokite svarbiausias Lietuvos švenčių datas. Išmokite taisyklingai tarti ir vartoti įvardžiuotinius skaitvardžius. Papasakokite apie svarbiausias metų šventes Lietuvoje arba Jūsų gimtojoje šalyje.

Švenčių dienos

Sausio 1 – oji	**Naujųjų metų diena**
Vasario 16 – oji	**Lietuvos valstybės atkūrimo diena**

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Kovo 11 – oji	**Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena**
Pirmasis sekmadienis po pirmos pavasario pilnaties	**Velykos**
Pirmas gegužės sekmadienis	**Motinos diena**
Pirmasis birželio sekmadienis	**Tėvo diena**
Liepos 6 – oji	**Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena**
Rugpjūčio 15 – oji	**Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų diena)**
Lapkričio 1 – oji	**Visų Šventųjų diena**
Gruodžio 25 – oji ir 26 – oji	**Šv. Kalėdos**

17 Pratimas

Išmokite 4 naujus žodžius! Apibūdinkite šiuos daiktus. Įrašykite būdvardžius, kurie apibūdintų šiuos daiktus.

Laiškas -

.....

.....

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Telefonas -

.....

.....

Knyga -

.....

.....

Kompiuteris -

.....

.....

GRAMATIKA

Skaitvardis

Skaitvardis – kalbos dalis, kuri nurodo patį skaičių, daiktų skaičių arba vietą skaičiuojamoje eilėje, atsako į klausimus kiek? kelintas? kelinta?

Pavyzdžiai: trys, penki, trečias, septintas, devyneri, dvejetas, dvidešimt, devyniasdešimt.

Skaičiai nuo vieno iki nulio:

0 - nulis

1 - vienas

2 - du

3 - trys

4 - keturi

5 - penki

6 - šeši

7 - septyni

8 - aštuoni

9 – devyni

10 - dešimt

Kaitymas

Lietuvių kalboje skaitvardis kaitomas giminėmis (ne visi), skaičiais, linksniais, skyriais (kiekiniai skaitvardžiai turi poskyrius).

- Kiekiniai
  - Pagrindiniai (vienas, šimtas...)
  - Dauginiai (treji, penkerios...)
  - Kuopiniai (penketas, šešetas...)
  - Trupmeniniai (pusantro, pustrečio...)
- Kelintiniai (penktas, dešimtas...)

Pavyzdys: Įn. kuo? dviem draugais. Bet - trims draugams, trimis draugais. Trys - skaitvardis, bet trise, pvz., *trise ėjome namo* - prieveiksmis, nes atsako į klausimą *keliese?*

Daryba

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Sudurtinių skaitvardžių daryba: imamas pirmojo žodžio moteriškosios giminės galininko linksnis ir pridedama *dešimt*.

Pavyzdys: tris + dešimt − trisdešimt, septynias + dešimt − septyniasdešimt.

Skyrius		Kelintiniai skaitvardžiai			
Rūšis		Paprastieji			
Skaičius	Linksnis				
Vienaskaita	V.	pirmas	pirma	trečias	trečia
	K.	pirmo	pirmos	trečio	trečios
	N.	pirmam	pirmai	trečiam	trečiai
	G.	pirmą	pirmą	trečią	trečią
	Įn.	pirmu	pirma	trečiu	trečia
	Vt.	pirmame	pirmoje	trečiame	trečioje
Daugiskaita	V.	pirmi	pirmos	treti	trečios
	K.	pirmų	pirmų	trečių	trečių
	N.	pirmiems	pirmoms	tretiems	trečioms
	G.	pirmus	pirmas	trečius	trečias
	Įn.	pirmais	pirmomis	trečiais	trečiomis
	Vt.	pirmuose	pirmose	trečiuose	trečiose

Skyrius	Kiekiniai skaitvardžiai					
Poskyris	Dauginiai				Kuopiniai	
Linksnis						
V.	treji	trejos	septyneri	septynerios	trejetas	devynetas
K.	trejų	trejų	septynerių	septynerių	trejeto	devyneto
N.	trejiems	trejoms	septyneriems	septynerioms	trejetui	devynetui
G.	trejus	trejas	septynerius	septynerias	trejetą	devynetą
Įn.	trejais	trejomis	septyneriais	septyneriomis	trejetu	devynetu
Vt.	trejuose	trejose	septyneriuose	septyneriose	trejete	devynete

Skyrius		Kiekiniai skaitvardžiai		
Rūšis		Pagrindiniai		
Skaičius	Linksnis			
Vienaskaita	V.	vienas	viena	dešimtis
	K.	vieno	vienos	dešimties
	N.	vienam	vienai	dešimčiai
	G.	vieną	vieną	dešimtį
	Įn.	vienu	viena	dešimtimi
	Vt.	viename	vienoje	dešimtyje

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

Daugiskaita	V.	vieni	vienos	dešimtys
	K.	vienų	vienų	dešimčių
	N.	vieniems	vienoms	dešimtims
	G.	vienus	vienas	dešimtis
	Įn.	vienais	vienomis	dešimtimis
	Vt.	vienuose	vienose	dešimtyse
Vienaskaita	V.	du, dvi	trys	
	K.	dviejų	trijų	
	N.	dviem	trims	
	G.	du dvi	tris	
	Įn.	dviem	trimis	
	Vt.	dviejuose, dviejose	trijuose, trijose	
Daugiskaita	V.	keturi	keturios	dvylika
	K.	keturių	keturių	dvylikos
	N.	keturiems	keturioms	dvylikai
	G.	keturis	keturias	dvylika
	Įn.	keturiais	keturiomis	dvylika
	Vt.	keturiuose	keturiose	dvylikoje

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

ŠALIES INFORMACIJA:

Bendravimas – vieno asmens komunikavimas su kitu.

Bendravimas - tai prasminga sąveika tarp dviejų ar daugiau žmonių. Bendravimo prigimtis įžvelgiama žmogaus saviraiškoje, jo sugebėjime perduoti kitiems žmonėms tai, ką galvojame, jaučiame, kokiais matome save ir mus supančią aplinką. Bendraudami žmonės ne tik sąveikauja, bet ir pažįsta vienas kitą. Asmuo, bendraujantis su kitu, siekdamas geriau suprasti pašnekovą ir svarstomą problemą, pats atsiveria, net ir rizikuodamas. Tik esant tokiam atsivėrimui, bendravimas turi prasmę.

Bendravimas apima:

- Kalbą (verbalinis bendravimas);
- Neverbalinį bendravimą;
- Nesąmoningą komunikaciją.

Verbalinės bendravimo formos yra dvi:

1. Informacija perduodama žodžiu.
2. Informacija perduodama raštu.

Žmonių bendravimą galima nagrinėti trimis pagrindinėmis dimensijomis: turinys, forma ir paskirtis.

Bendravimas yra menas, kurį galime kurti, ir mokslas, kurio galime mokytis. Bendravimas nėra mums iš anksto duotas. Jo mokomės nuo pat gimimo ir visą likusį gyvenimą. Yra

žmonių, kurie pirmąsias bendravimo pamokas išmoko neteisingai arba visai jų neturėjo, tokiems žmonėms bendrauti sekasi sunkiau. Tačiau bendravimo mokytis niekada nevėlu: daug ką dar galime pakeisti, tobulinti.

Informacija pateikta remiantis:

http://lt.wikipedia.org/wiki/Bendravimas

18 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius.

1. Asmuo, bendraujantis su kitu, siekdamas geriau suprasti pašnekovą ir svarstomą problemą, pats atsiveria, net ir rizikuodamas.
2. Bendravimas apima ir neverbalinį bendravimą.
3. Viena iš verbalinės bendravimo formų yra bendravimas laiškais.
4. Žmonių bendravimą galima nagrinėti trimis pagrindinėmis dimensijomis: turinys, forma ir paskirtis.
5. Bendravimas yra menas.

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

ŽODYNAS:

1. Bendravimas, vyr. g., daikt.;
2. Kalba, mot. g., daikt.;
3. Laiškas, vyr. g., daikt.;
4. Kompiuteris, vyr. g., daikt.;
5. Žinutė, mot. g., daikt.;
6. Kalendorius, vyr. g., daikt.;
7. Telefonas, vyr. g., daikt.;
8. Numeris, vyr. g., daikt.;
9. Susitikimas, vyr. g., daikt.;;
10. Kvietimas, vyr. g. daikt.;
11. Žmogus, vyr. g., daikt.
12. Pagalba, mot. g., daikt.
13. Informacija, mot. g., daikt.
14. Bendrauti, veiksm.
15. Informuoti, veiksm.

Legenda:
Mot. g.=moteriška giminė
Vyr. g.= vyriška giminė
Daikt. – daiktavardis
Būdv. – būdvardis
Veiksm. - veiksmažodis

INTERNETINIS ŽODYNAS:

http://lkzd.lki.lt/Zodynas/Visas.asp

http://ualgiman.dtiltas.lt/kalbos_patarimai.html

http://dz.lki.lt/

http://www.tzz.lt/

http://kanceliariniaipatarimai.lki.lt/

http://www.zodziai.lt/

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

ATSAKYMAI:

1 Pamoka – Bendravimas

1 Pratimas

Pažymėkite teisingus atsakymus:

a. Į bendrovę „Žvilgsnis“ paskambino administratorė Sandra. TEISINGAS

b. Greta Šukytė norėjo pasikalbėti su personalo skyriaus vadove Nijole. TEISINGAS

c. Personalo skyriaus vadovė Nijolė buvo biure. NETEISINGAS

d. Greta Šukytė norėjo pasikalbėti apie darbą. TEISINGAS

e. Sandra suklydo užrašydama Gretos Šukytės telefono numerį. TEISINGAS

2 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

- Laba diena.
- Laba diena. Ką galėtumėme (galėti) jums pasiūlyti?
- Norėtume (norėti) puodelio kavos.
- Gal norėtumėte kavos su šlakeliu pieno?
- Gal ir būtų (būti) gerai.
- O gal prie kavos suvalgytumėte pyragaitį?
- Ne, dėkoju. Saldžiai valgyti negaliu. Bet tikrai valgyčiau (valgyti), jei tik galėčiau (galėti).

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

4 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

(Pavyzdys: Aš eičiau, Tu eitum, Jis, ji eitų. Mes eitume, Jūs eitute, Jie, jos eitų.)

7. Jei Jonas atsikeltų (atsikelti) anksčiau, padarytų (padaryti) daugiau darbų.
8. Aš labai norėčiau (norėti) saldainio su arbata.
9. Visi nuspręstų (nuspręsti) dalyvauti jaunimo krepšinio varžybose.
10. Ar jūs padėtumėte (padėti) man pereiti gatvę?
11. Jos galėtų (galėti) nuolatos skaityti knygas ilgais žiemos vakarais.
12. Jei tu aplankytum (aplankyti) savo močiutę, ji labai apsidžiaugtų (apsidžiaugti).

2 Pamoka – Kalendorius

5 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius:

a. Greta ruošiasi atostogauti Gruzijoje. TEISINGAS

b. Greta ruošiasi aplankyti savo draugus Koda miestelyje. NETEISINGAS

c. Adomas turi baigti pokalbį telefonu, nes skuba į susitikimą. NETEISINGAS

d. Adomas ir Greta nutarė išgerti kavos. TEISINGAS

e. Adomas ir Greta suplanavo, ką veiks liepos šeštą dieną. NETEISINGAS

6 Pratimas

Parašykite tinkamą tariamosios nuosakos formą:

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

a. Jei Greta galėtų (galėti), ji tikrai susitiktų (susitikti) su Adomu.

b. Jei Greta norėtų (norėti), ji aplankytų (aplankyti) savo giminaičius.

c. Ar jie eitų (eiti) su mumis?

d. Jei man skaudėtų (skaudėti) pilvą, aš gerčiau (gerti) vaistų.

e. Jei Greta neskubėtų (neskubėti) į susitikimą, ji (galėti) skirti daugiau laiko Adomui.

f. Jei jis tylės, tai ir mes tylėsime (tylėti).

g. Jei Adomas patikslintų (patikslinti), kada jam reikia būti susitikime, Greta žinotų (žinoti), ką jai reikėtų (reikėti) daryti.

h. Ach, jei tik aš žinočiau (žinoti), kur dabar yra mano brolis.

3 Pamoka – Orai

8 Pratimas

Pasirinkite teisingą atsakymą.

1. Greta ir Jovita planuoja

a. eiti pasivaikščioti NETEISINGAS

b. eiti apsipirkti TEISINGAS

c. žiūrėti žinias NETEISINGAS

2. Greta nemėgsta

a. bjauraus oro TEISINGAS

b. sniego NETEISINGAS

c. žiemos NETEISINGAS

3. Linai nepatinka

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

a. žiema NETEISINGAS

b. ruduo TEISINGAS

c. slidinėti NETEISINGAS

9 Pratimas

Raskite dialoge 5 sakinius, kuriuose yra skaitvardžių. Įrašykite juos žemiau esančioje lentelėje. Skaitvardžius rašykite ne skaitmenimis, o raidėmis.

Pavyzdys:

Kaune naktis giedra, sušils iki 11 (vienuolikos) laipsnių.

Ryte oro temperatūra sieks penkiolika laipsnių, debesys atidengs saulę.

Vilniuje naktis giedra, sušils iki vienuolikos, ryte iki šešiolikos laipsnių.

Dieną negausiai debesuota, sulauksime nedidelio lietaus, sušils iki devyniolikos laipsnių.

Temperatūra svyruos apie septyniolika-devyniolika laipsnių.

Dieną mažai debesuota, palis, sušils iki aštuoniolikos laipsnių.

10 Pratimas

Skaitvardžius parašykite žodžiais.

1. *Mums dar reikia 5 penkių darbininkų.*
2. *Bandelė kainuoja 1 vieną litą.*

3. *Martynas turėjo 3 tris seseris.*
4. *2 Dviems vaikams Antanas nupirko ledų, likusiems 4 keturiems - saldainių.*
5. *Iki to svarbaus įvykio liko 7 septynios savaitės.*
6. *Rugpjūčio mėnesį Ispanijoje oras sušyla iki 42 keturiasdešimt dviejų laipsnių karščio.*
7. *Lietuvoje šilčiausia būna liepos gale. Tuo metu oras sušyla iki 25 dvidešimt penkių ar net iki 27 dvidešimt septynių laipsnių šilumos.*
8. *Šį kartą bibliotekoje išsirinkau net 9 devynias knygas.*
9. *Mano suknelė kainavo 152 vieną šimtą penkiasdešimt du litus, o paltas – 350 tris šimtus penkiasdešimt litų.*
10. *Matukui greitai sukaks 5 penki metukai.*
11. *Prašau prieiti prie 3 trečio langelio.*
12. *Po 9 devynių metų Juozas nusprendė vesti.*
13. *Mano butas 12 dvyliktame aukšte.*
14. *Ar jūs norite pakilti į 36 trisdešimt šeštą aukštą?*

11 Pratimas

Skaitmenis parašykite žodžiais.

Nupirk 3 tris pirštines; abejoju 2 dvejais verslo partneriais; prabėgo 5 penki metai, 7 septyni mėnesiai ir 19 devyniolika dienų; 12 dvyliktą valandą skambino varpai; 2 dviems broliams seselė padovanojo po 3 tris marškinius; sesutė buvo vyresnė už brolį 2 dvejais metais; keliu žygiavo 6 šešių turistų grupelė; poryt seneliui sukaks 50 penkiasdešimt metų; Jūs laimėjote 1 mln. vieną milijoną.

4 Pamoka – Skaitome laikraštį

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

12 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius.

a. Greta ieško darbo. TEISINGAS

b. Greta norėtų dirbti administratore. NETEISINGAS

c. Greta ketina parašyti elektroninį laišką darbdaviui. TEISINGAS

d. Linai nepatinka komedijos. NETEISINGAS

e. Gretai patinka reklamos. NETEISINGAS

13 Pratimas

Dialoge raskite 7 sakinius, kuriuose yra tariamosios nuosakos formų. Šiuos sakinius nurašykite žemiau esančioje lentelėje.

Pavyzdys: Prašyčiau papasakoti plačiau.

Šiame laikraštyje galėčiau rasti kokių nors skelbimų?

Jie, manyčiau, bus laikraščio paskutiniame puslapyje.

Norėčiau pažiūrėti, ar siūlomi kokie nors darbai Klaipėdoje.

Manyčiau, kad tau šis darbas tikrai tiktų! Juk šioje srityje tu jau turi šiek tiek patirties.

Taip, manau, man šis darbas patiktų

Galėčiau parašyti laišką jiems ir paprašyti daugiau informacijos.

Gal galėtum padiktuoti jų elektroninio pašto adresą?

Turėtų pasakoti apie visatą.

Turėtų rodyti neblogą komediją.

5 Pamoka – Pakvietimas

15 Pratimas

Raskite tekste 4 sakinius, kuriuose yra skaitvardžių. Juos įrašykite žemiau esančioje lentelėje. Vietoj skaičių rašykite žodžius.

Pavyzdys.

Palaukite, šeštadienis bus 15 (penkiolikta) diena, tiesa?

Palaukite, šeštadienis bus 15 (penkiolikta) diena, tiesa?
Oi ne, 14 (keturiolikta).
Mėtų gatvė 16 (šešiolika), šalia autobusų stotelės
Taip, gerai, Mėtų gatvė 16 (šešiolika).

18 Pratimas

Pažymėkite teisingus ir neteisingus teiginius.

1. Asmuo, bendraujantis su kitu, siekdamas geriau suprasti pašnekovą ir svarstomą problemą, pats atsiveria, net ir rizikuodamas. TEISINGAS
2. Bendravimas apima ir neverbalinį bendravimą. TEISINGAS
3. Viena iš verbalinės bendravimo formų yra bendravimas laiškais. NETEISINGAS

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

4. Žmonių bendravimą galima nagrinėti trimis pagrindinėmis dimensijomis: turinys, forma ir paskirtis. TEISINGAS
5. Bendravimas yra menas. TEISINGAS

Migrantų mokymas valstybinės kalbos Europos šalyse

MODULIS 1

VšĮ Socialinių mokslų kolegija
Nemuno g. 2, LT-91199, Klaipėda, Lietuva
El. paštas: info@smk.lt
Tinklalapis: www.smk.lt

Projekto koordinatorius:

Agenzia per lo Sviluppo Empolese Valdelsa
Via delle Fiascaie 12, 50053 Empoli, ITALY
website: www.asev.it

Projektas L-PACK, 511529-LLP-1-2010-1-IT-KA2-KA2MP
Sutarties numeris 2010 – 4125/001-001

www.l-pack.eu